

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 8

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 1300 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 7-avgustda ruxsat etildi.*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessor
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Kopak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay – Doctor of Economic Sciences, Professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich – Doctor of Technical Sciences, Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich – Doctor of Philosophy, Professor at TSUE
Isakov Janabay Yakubbayevich – Doctor of Philosophy, Professor at TSUE
Xalikov Suyun Ravshanovich – Candidate of Technical Sciences, Associate Professor at TSUA
Rustamov Ilhomiddin – Candidate of Technical Sciences, Associate Professor at Fergana State University
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich – Doctor of Philosophy, Associate Professor at TSUE
Kamilova Iroda Xusniddinovna – Doctor of Philosophy, Associate Professor at TSUE
G'afurov Doniyor Orifovich – Doctor of Philosophy (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich – Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor at Alfraganus University
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich – Doctor of Philosophy (PhD), Associate Professor at TSUE
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi – Doctor of Philosophy, Associate Professor at TSUE
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna – Senior Lecturer at TSUE
Babayeva Zuhra Yuldashevna – Independent Researcher at TSUE

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Benchmarking asosida oliy ta'lim muassasalarining raqobatbardoshlik xususiyatini oshirish.....	16
Qo'ng'irotboy Avezimbetovich Sharipov, Zaynutdinova Umida Djalolovna	
Mehnat resurslarini samarali boshqarish orqali ish bilan bandlikni ta'minlash	20
Shakarov Zafar Gafforovich	
Трансформация человеческого капитала в условиях цифровизации и внедрения искусственного интеллекта в банковскую экосистему	24
С.С. Исмаилов	
“Kreativ iqtisodiyot” va “kreativ industriya”: mohiyati, nazariy jihatlarining tahlili	32
Dusmuxamedov Oybek Suratbekovich	
Muammoli kreditlar va ularni bartaraf etish yo'llari.....	37
Tojiyev Sardor Dilmurod o'g'li	
Don mahsulotlari tarmog'ida mavjud kamchiliklar va ularning yechimlari	41
Sh.B. Donayev	
Eksportni rivojlantirish iqtisodiy o'sishning asosiy omillaridan biridir.....	45
Xursandov Komiljon Maxmatkulovich	
Yirik soliq to'lovchilar bo'yicha soliq ma'muriyatchiligini tashkil etish	49
Idrisov Alisher Otajonovich	
Institutsional investorlar faoliyatini tashkil etishning konseptual jihatlari.....	53
Sultanov Maxmud Axmedovich	
Poverty in developing countries: new problems and solutions.....	57
Amirdjanova Sitara Sunnat kizi	
Факторы, влияющие на успешное функционирование скандинавской модели развития экономики.....	61
Вохидова Мехри Хасановна	
Анализ зарубежного опыта методологии оценки финансового потенциала развитых стран.....	69
Буранова Лола Вахобовна	
Mamlakatimizda islom moliyaviy xizmatlarini joriy etishning zarurligi.....	78
Babamatov Tolib Hakimovich	
Davlat-xususiy sheriklik loyihalarining tashkiliy-huquqiy mexanizmlari	83
S.A.Karabayev	
O'zbekiston tijorat banklarida valyuta operatsiyalarini amalga oshirish yo'llari.....	90
Yusupov Aziz Shuxratovich	
Sanoatda raqamli transformatsiyaning shakllanishi va rivojlanishi	95
Gulbayeva Feruza Islamovna	
Oliy ta'lim muassasalarining mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri.....	102
Sherov Alisher Bakberganovich	
Maxsus kiyimlar tikishda foydalaniladigan gazlamalar tahlili.....	107
Sayidova Maftuna Hamroqul qizi	
O'zbekistonda elektron bank xizmatlarini o'zgartirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish	111
Umarova Malika Baxtiyarovna	
Оценка влияния налоговой системы на финансовое состояние организаций.....	116
Умида Юлдашева	
Теоретическое обоснование интернет-маркетинга в социальных сетях.....	120
Арипходжаев Саидамир Фузулиддинович	

Sport tashkilotining marketing strategiyasini ishlab chiqish.....	127
Ismoilov Sherzod Dilshodovich	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda klaster tizimini joriy qilish jarayonlari.....	132
Ziyadullayev G'ayrat Umidulla o'g'li	
Hududlar soliq salohiyatini oshirishda soliq risklarini boshqarishning zamonaviy tendensiyalari	138
Sharipov Narzullo G'ulomovich	
O'zbekistonning xalqaro bozordagi faoliyatini kengaytirishda marketing strategiyalaridan foydalanish samaradorligi.....	144
Shadieva Madina Djaloliddin qizi	
Xususiy tadbirkorlik va kichik biznes subyektlarining rivojlanish tendensiyalari.....	148
Jumanazarova Z.K.	
Xalqaro savdoning O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'siri	154
Rashidov Bekzod Ulug'bek o'g'li, Isayev Laziz Baxtiyorovich	
Oliygochlarni optimallashtirishda sinergiya samarasiga erishish yo'llari	158
Adizov Sanjar Rashidovich	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida bank tizimining barqarorligini ta'minlash asosida aholi kambag'allik darajasini qisqartirish	165
Xoliyorov Murod Qahramon o'g'li, Xoliyorova Shoxista Qahramon qizi	
Концептуальная основа маркетинга в социальных сетях в туризме.....	174
Касимова Зилола Гуламиддиновна	
O'zbekistonda don mahsulotlari klasterlarida ishlab chiqarish va xo'jalik faoliyatini rivojlantirish	182
Alimov G'ayratjon Abduraxmon o'g'li	
Актуальные проблемы и пути решения приватизации государственного имущества в узбекистане	186
Шахзод Сайдуллаев	
Ttijorat bank daromadlaridagi risklarni baholash va boshqarishni takomillashtirish	192
Ahmedov Komron Muhammadaliyevich	
Sanoat korxonalarini iqtisodiy salohiyatini oshirishga ta'sir etuvchi omillar tahlili.....	196
Quyjanov Xurshid Abdullayevich	
Tashkilotning moliyaviy natijalarini hisobga olishda auditni takomillashtirish masalalari	200
Bakayev Xurshid Maxmudovich	
Yirik soliq to'lovchilar bo'yicha hududlararo davlat soliq inspeksiyasi o'rni va ahamiyati.....	206
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
Анализ международного опыта в сфере тепличного овощеводства	214
Нурутдинова Зухра Алишеровна	
Hududda turizm xizmatlarini rivojlantirishda xorijiy mamlakatlar tajribalarining mohiyati	220
Madaminova Sanobar Askarovna	
Hududning iqtisodiy o'sishini "yashil" iqtisodiyot asosida shakllantirishning nazariy asoslari.....	226
Shomirzayev Abdug'affor Abdujabbor o'g'li	
Davlat tibbiy sug'urta jamg'armasi faoliyati tahlili.....	230
Umurzakova Mo'tabarxon Nodir qizi	
Qurilish materiallarini ishlab chiqarish korxonalarining boshqarish tizimini takomillashtirish.....	234
Uzakova Umida Ruziyevna	
O'zbekistonda turistik majmualarni boshqarishning zamonaviy konsepsiyalari va yondashuvlarining metodologik jihatlari.....	241
Xomidov Qaxxorali Qurbonali o'g'li	
Aktiv va reaktiv quvvatlari tushunchasi va ularni soliqqa tortishdagi mavjud muammolar	247
Boykabilov Bahodir Mustafayevich	

Kichik sanoat zonalari korxonalar va mahsulotlar raqobatbardoshligini baholashga uslubiy yondashuv	251
Ozoda Batirovna Sakiyeva	
Investitsion jozibadorlikni baholashning uslubiy jihatlari	255
N.N.Zikrillayev	
Hududlarda turizm tarmoqlari infratuzilmasi va uni rivojlantirishni boshqarishning metodologik jihatlari	263
Saidova Dilfuza Abdufattohovna	
The connection of legal protection of geographical indications and state's economic growth	268
Almosova Shahnoza Sobirovna	
Kichik biznesning integratsiyalashuv mexanizmlarini shakllantirish	273
Israilov Rustam Ibragimovich	
Aksiyadorlik jamiyatlarida biznes jarayonlarni samarali boshqarishning nazariy asoslari va o'ziga xos xususiyatlari	277
D.D. Suvanova	
Оптимизация маркетинговой деятельности вузов узбекистана для привлечения абитуриентов	283
Шамшиева Наргизахон Носирхужа кизи	
Davlat budjetidan aholini uy-joy bilan ta'minlashning o'ziga xos xususiyatlari	290
Xannarov Komiljon Karimovich	
Tijorat banklarida transformatsiyalashuv jarayonlarining tahlili	296
Yoqubov Murodjon Valibekovich	
Роль инновационных инфраструктур в обеспечении конкурентоспособности промышленных предприятий	302
Каримов Хожакбар Махамаджон угли	
O'zbekiston qishloq xo'jaligida Osiyocha ishlab chiqarish usuliga asos solinishi	306
Abdulla Abduqodirov	
Kichik biznes korxonalarida ishlab chiqarishda innovatsion jarayonlarni tadqiq qilish yo'llari	312
Nasrullayev Feruz Furqatovich	
Ijtimoiy-iqtisodiy adolat – barqaror rivojlanish kafolati	318
Alimov Nasimjon Hoshimovich	
“Istiqlol” memhonxonasi reklama faoliyati tahlili	322
Musayeva Shoirazimovna, Usmonova Dilfuza Ilhomovna	
To'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda asosiy belgilovchi omillar	328
Xaydarov Xurshidbek Latipjonovich	
Enhancing Industrial Efficiency through Integrative Sustainability Approaches	334
Kholmukhamedova Feruza	
Современные способы получения нефтяных битумов	338
Юлдашев Норбек Худайназарович, Махмудов Мухтор Жамолович, Комолов Руслан Илхомбекович	
O'zbekistonda agrobiznes orqali hududlarni rivojlantirish masalalari	342
Islomov Jamshed Davronovich	
Зарубежный опыт трансформации железнодорожной транспортной системы	347
Саримсакова Малохат Хикматуллаевна	
Sog'liqni saqlash sohasida davlat xususiy sherikligini tashkil etishning mintaqaviy xususiyatlari	351
Qurbanov Jumanazar Omonovich	
Savdo korxonalarida buxgalteriya hisobini tashkil etish hamda hisob siyosatini shakllantirish	354
Uzakov Utkir Abdusattarovich	
Sanoatda raqamli transformatsiyaning shakllanishi va rivojlanishi	357
Gulbayeva Feruza Islamovna	

Ta'lim muassasalarida namunaviy shtat, jadvallarni tuzish tartiblarini takomillashtirish	364
Ortiqov Xamroqul Abdumajidovich, Boliyev Bahromjon Rustam o'g'li	
Mamlakatimizda turizm sohasini istiqbolda rivojlantirishga ta'sir etuvchi ekzogen omillar tahlili	369
Yuldasheva Dilnoza Ulug'bekovna	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarining masofaviy va boshqa xizmatlar bozorida raqobatni rivojlantirish masalalari.....	378
Ortiqov Oybek Abdullayevich	
Transport infratuzilmasining xususiyatlari.....	390
Shodmonbekova Nodira Kamoljon qizi	
Asosiy vositalarni xalqaro standartlar asosida hisobga olish tartibi	394
Shermamatov Sirojiddin Haydarovich	
Logistika jarayonlarida raqamli yechimlar.....	399
Yarashova Vasila Kamalovna, Allabergenov Sherzod Maksudbayevich	
To'g'ridan to'g'ri sug'urta qilish operatsiyalari bo'yicha daromadlarning hisobini takomillashtirish.....	403
Abdusaidov S.J.	
Venchur kapitali: kelib chiqish tarixi va ilg'or horijiy tajribalar.....	409
Do'stov Firuz Ilxomovich	
Анализ статистического исследования рынка паломнического туризма в республике узбекистан	414
Мустаева Шохида Саъдуллаевна	
Структурно-функциональный анализ гастрономического туризма в республике узбекистан	420
Салиева Екатерина Сергеевна	
Вопросы привлечения внешнего финансирования металлургических предприятий в узбекистане.....	427
Татьяна Будей	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalardan foydalanishning afzalliklari	431
Khusanov Nodirbek Djumanazarovich	
Innovatsion g'oyalar va yangi ilmiy ishlanmalar asosida innovatsion mahsulotlar yaratishning boshqaruv tizimi samaradorligini oshirish yo'llari.....	437
Daliyev Xusan Xojakbarovich	
Macroeconomic factors in the development of the banking performance	442
Mamadiyorova Madina Nuriddin kizi, Dr.Susanti Kurniawati, X.S.Umarov	
Mamlakatimizda oziq-ovqat sanoatini rivojlanish holati va uning dolzarbligi	449
Turg'unov Muxridin Mo'yidinjon o'g'li	
Ecological sustainability and trade: economic and environmental implications of uzbekistan's accession to the WTO	453
Mironshokh Sattarov, Denny Andriana, Sirojiddin Yangiboyev	
Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshirishni o'ziga xos tendensiyalari.....	458
Dustmurodov Orifjon Ismatilloevich	
Jismoniy shaxslar daromadlarini soliqqa tortishning ilmiy – nazariy asoslari.....	468
Davletov Po'lat Torabayevich	
Ekoshahar tashkil etishda "yashil" belbog' hamda "yashil" makonning o'rni	476
Karimova Muqaddas Zabixullayevna	
Необходимость изучения механизма управления социально-трудовыми отношениями при переходе республики узбекистан на "зеленую" экономику.....	479
Раматов Зафарбек Жуманиязович	

Klasterlarning rivojlanish tarixi, ularning o'ziga xos xususiyatlari va raqobatbardoshlikdagi o'rni.....	482
Sherkulov Shohruh Erkin o'g'li	
Soliqlarni raqamlashtirish: QQS ning muammo va istiqbollari	486
Abdulxayeva Shahnoza Muhammadiyevna	
Dehqon va tomorqa xo'jaliklarida sug'oriladigan yerlarning unumdorligini oshirish yo'llari.....	492
Xo'jageldiev Chorshanbi Pardayevich	
Topical issues of analytical support for financial resources management of business entities in modern conditions	498
Jiyanova Nargiza Esanboyevna	
Исследование цифровой валюты центрального банка как новой формы денег.....	506
Якубова Шамшинур Шухратовна	
Структуризация прибыли предприятия, факторы формирования и выявление резервов её повышения.....	513
Гафурова Азизахон Фатиховна	
Xorijiy mamlakatlarda oilaviy migratsiya masalalari.....	517
Kadirova Zulayho Abduhalimovna, Gaziyeva Sulxiya Saidmashrafvna	
Ta'limda innovatsion tadbirkorlikning tarixiy rivojlanishini asosiy bosqichlari.....	522
Madaminova Xusnidaxon Shuxratovna	
Integratsiya jarayonida bog'dorchilikda klasterlarni barpo qilishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar va tarkibiy o'zgarishlarga ta'siri.....	526
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
Banklarning moliyaviy xavfsizligi va uning iqtisodiy xavfsizlikka ta'siri.....	532
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Qishloq xo'jaligida pillachilik biznesini rivojlantirish istiqbollarini belgilash jarayonini ekonometrik modellashtirish.....	535
Turgunov Odilbek Maripovich	
Zamonaviy pul-kredit siyosatining iqtisodiy o'sishni ta'minlashdagi rolini baholash.....	542
Mamanazarov Abdusamat Abdusaitovich	
The unique characteristics of governance systems in various countries: a comparative analysis.....	549
Bozorboev Otamurod Nurmuxammad ugli, Denny Andriana, Usmanov Bunyod	
GREEN ECONOMY AND GREEN CHEMISTRY: principles, priorities, advantages and it's impact to the future.....	553
Fozilova Firangiza Komilovna, Zokirova Ferangiz Zafarovna	
Kichik biznesda yoshlar tadbirkorligini shakllantirish va rivojlantirishning mohiyati va ahamiyati.....	557
Karimova Mavjuda Boxodirovna	
Tijorat banklari raqobatbardoshligini oshirishda xorijiy mamlakatlarning ilg'or tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari.....	562
Zaynutdinov Bunyodjon Odiljon o'g'li	
Temir yo'l transportida yuk tashish samaradorligining iqtisodiy negizi tushunchasi va xususiyati.....	568
Shukurova Sultana Sidsultanovna	
Tashqi savdo va iqtisodiy o'sish o'rtasidagi o'zaro aloqalarining hozirgi holati va tendensiyasi.....	572
Hayitova Nigora Ilxomovna	
Mamlakat tashqi qarzini boshqarishning samarali yo'llari.....	576
Choriyev Fazliddin Ishkuvatovich	
A comparative analysis of investment risk management in the non-profit sector	583
Rakhimov Shoxrux Abduqaxxor O'g'li, Muhamad Arief Ramdhany	
Роль налога на доходы физических лиц в формировании бюджета узбекистана.....	587
Наврузова Фарогаатхон	

Принцип работы электронных денег в форме электронных кошельков в банковском секторе.....	592
Ширинова Шохсанам Собир кизи	
Дальнейшее повышение эффективности деятельности постов удаленного электронного декларирования путем преобразования их структуры и алгоритма взаимодействия.....	598
Вахидова Феруза Алимовна	
Ishbilarmonlik muhitining mohiyati hamda uni baholashning zamonaviy usullari.....	603
Majidov Faxriddin Abdurazzok o'g'li	
Davlat moliyaviy siyosatining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati	609
Jabborova Dilafuz Sodiq qizi	
Mamlakat iqtisodiyoti rivojlanishida kichik biznes subyektlari faoliyatining ahamiyati	614
Ismoilov Narimonjon No'monjon o'g'li	
Tijorat banklari tomonidan biznes loyihalarni moliyaviy qo'llab-quvvatlashning o'ziga xos xususiyatlari.....	619
Asrorov Azizbek Isomiddin o'g'li	
Telekommunikatsiya sanoatining rivojlanish tendensiyalari.....	625
Toshmatov Salohiddin Zayniddinovich	
O'zbekistonda xizmatlar sohasi va uning amaldagi holati tahlili.....	631
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
Makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning atrof-muhitni yaxshilash va iqlim o'zgarishlariga qarshi kurashish munosabatlari tahlili.....	637
Raximova Mohinur Dilshod qizi	
OTMlarining ta'lim faoliyatini boshqarish jarayonida qo'llaniladigan innovatsion shakl va metodlar	645
Esanova Shohida Utkirovna	
Investitsiya loyihalari samaradorligini baholashda moliyaviy modellashtirishning muhim jihatlari.....	651
Rabimqulov Sherzod Murtozayevich, Zokirova Feruza Farxod qizi	
Internal factors influencing the competitiveness of the textile industry.....	657
Ikramova Nodira Burkhon kizi	
Mamlakatimiz tijorat banklari aktivlari samaradorligini baholash dolzarbligi.....	662
Xolmuradov Musurmon Avlaqulovich, Baltabaev Maxmud Toshpo'latovich	
Xalqaro bozordagi eng katta birlashish va sotib olish (m&a) operatsiyalari bo'yicha tahlili.....	667
Ahamdjonov Abdulloh Ahadjon o'g'li	
The impact of markets for innovative banking products on the economy.....	675
Abdurakhimova Dilora Karimovna	
Increasing the effectiveness of using marketing tools in public transport.....	686
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, G'iyosidinov Boburbek Baxtiyor o'g'li, Wang Cheng	
E-commerce strategies for global market expansion.....	694
Allanazarova Dilnoza, Gulnora Abdurakhmanova, Vanessa Gaffar	
Chinese commercial banks experience in asset diversification.....	704
Uktamova Nozima Narzulla kizi	
Issues of greening the economy in ensuring sustainable economic growth.....	708
Nurmetova Muyassar Jumanazarovna	
“Риск-ориентированный надзор в банковском секторе узбекистана: актуальные практики и вызовы”	712
Суюнов Жасур Бозорович	
Рейтинг устойчивости субъектов предпринимательства: некоторые теоретические и практические аспекты	715
Исроилов Баходир Ибрагимович, Ibragimov Boburshoh Voxodir ugli	

Tijorat banklarida kredit riskini boshqarish amaliyotini takomillashtirish yo'llari.....	718
Raxmanov Ilxom Xurramovich	
O'zbekistonda moliyaviy razvedka xizmati faoliyatini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari	725
Abdug'aniyev Uchqun Habibulla o'g'li, G'aniyev Samariddin Murodullo o'g'li	
Передовые методы сбора данных для точных маркетинговых исследований	730
Бекназова Комилахон Миркамол кизи	
Budjet tashkilotlarida ichki auditni tashkil etish va uning uslubiyotini takomillashtirish.....	733
Alimardonov Muxammadi Ibragimovich, Djalilova Malika Shuxratovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalangan holda logistikaning nazariy va uslubiy asoslari.....	740
Mirzanova Nozima Maratovna	
Tijorat banklarining transformatsiyalash jarayonlarini masofaviy bank xizmat turlari orqali rivojlantirish	744
Farmanova O'g'iloy Aliqul qizi	
Budjet daromadlarini shakllantirishning xorij tajribasi	748
Saipnazarov Shaylavbek Aktamovich	
Ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar – o'zbekistonni yanada rivojlantirish strategiyasining tarbiyaviy omili.....	753
Gulxayo Samandarova Abdulkarim qizi	
Potential of vineyard tourism in Cappadocia region.....	761
Xashimova Shaxnoza Shuxrat qizi	
Aloqa xizmatlarini ko'rsatishning bugungi muammo va yechimlari.....	767
Shirinova Gulnoza Xudoyor qizi	
Mamlakatlarga xos xatarlarni baholash metodologiyalari tahlili	771
Bahriddinov Viqorjon Akbar o'g'li	
Tijorat banklarida faktoring operatsiyalariga ta'sir qiluvchi omillarning empirik tahlili	779
Usmonov Farrux Farxodovich	
A Comprehensive Analysis between Entrepreneurship and Unemployment in Uzbekistan.....	787
Shomurodov Tokhir Boymurod ugli, Rakhmonov Bekzod Sharibjon ugli, Kuziyeva Gulnoza Rashidovna	
English language competency as a catalyst for promoting sustainable development education in economics programs	792
Askarova Feruza Abdullaevna	
O'zbekiston misolida inson kapitali va tadqiqotlar boshqaruvini tadqiq qilish.....	798
Abdullayev Baxodir	
The role of insurance enterprises in securing global maritime trade.....	804
Sohibjamol Abirkulova	
Fond bozori orqali investitsiya faoliyatini moliyalashtirish yo'llari.....	809
Haydarov O'ral Axmadovich	
Bozor bahosi usullari asosida loyiha tannarxining bir qismi sifatida mehnat xarajatlarini hisoblashning iqtisodiy modeli.....	815
Suvonov Bekniyoz Baxtiyor o'g'li	
Анализ теоретического основы государственного внутреннего финансового аудита Республики Узбекистан.....	821
А.Нурниязов, Б. И. Исроилов	
O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishda infratuzilmaning ahamiyati.....	829
Raxmonov Bekzod Sharibjon o'g'li, Shomurodov Tohir Boymurod o'g'li, Botirova Hulkar Olimjonovna	
Innovatsion biznesni rivojlantirishning nazariy jihatlari.....	836
M.E.Ostanova	
O'zbekiston respublikasi davlat budjeti daromadlarini o'rta muddatli prognozlash.....	841
Fayzullayev Doston Mahmud o'g'li	

Conceptual Foundations of Applying Public-Private Partnership Mechanisms in the Tourism Sector	847
Saidov Utkir Uralboyevich	
Tijorat banklarining likvidligini ta'minlashda xorij tajribasi.....	852
Sattorova Nasiba G'anijon qizi	
Sanoat tarmog'ini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishini statistik baholash.....	856
To'rayeva Zilola Turg'unovna	
Tadbirkorlik faoliyatida mijozlar bilan barqaror aloqalarni o'rnatishda CRM strategiyalarining roli.....	860
Xalilova Nafisa Komilovna	
Ways to improve the efficiency of banking services in our country	863
Muminova Masuda Bakhtiyorovna	
Agrar sohada investitsion loyihalarni tutgan o'rni va o'ziga xos jihatlari.....	867
Utanov Bunyod Kuvandikovich	
Анализ тенденций развития инновационной деятельности свободных экономических зон узбекистана	872
Ачилова Ширин Шавкат кизи	
Korxonani boshqarish samaradorligini oshirish yo'llari	880
Nazarov Sherzod Abdusattor o'g'li	
Роль акционерных обществ в национальной экономике: анализ вклада крупных акционерных обществ в валовой внутренний продукт Узбекистана, их роль в создании рабочих мест и осуществлении инновационной деятельности	884
Халекеева Зоя Пирниязовна, Эшов Алишер Ахтамович	
Investitsiya faoliyatini moliyalashtirish manbalarini shakllantirishning mohiyati va nazariy asoslari	888
Ashurov Azizbek Asqaraliyevich	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda erkin iqtisodiy zonalarning ahamiyati	892
Xakimova Gulzora Jamshidovna	
Xorijiy mamlakatlar miqyosida elektron xizmatlarning rivojlanish tendensiyalari va ularning ko'rsatkichlari.....	896
Xudoyorova Mehrangiz	
Iqtisodiy o'sish samaradorligini ta'minlashda tabiiy va moliyaviy resurslardan unumli foydalanish masalalari.....	901
Xomidova Kamola G'olib qizi	
“Silk road stations” turizm rastalarini tashkil etish loyihasini amalga oshirishning tashkiliy-iqtisodiy yo'nalishlari	907
Suxrob Ramazonovich Bobokalonov	
Investitsiya loyihalarini moliyalashtirishda fond bozorining rolini oshirish mexanizmlari.....	916
Kamilova Iroda Xusnitdinovna	
Transport xizmatlari bozorini shakllantirish va rivojlantirishning respublikamizdagi ahamiyati.....	921
Muxtorova Indirabonu Yasharbek qizi	
Banklarda kredit operatsiyalari hisobi va tahlilini takomillashtirish yo'llari.....	927
G'olib Tashmanov, Hilolaoy Egamberdiyeva	
Innovatsion iqtisodiyotda telemeditsina xizmatlarini tashkil etishning zamonaviy shakllari.....	933
S.M. Raximova	
Marketing tadqiqotlarining iqtisodiy mazmuni, turlari va bozorni segmentlarga ajratish masalalari.....	937
Valiyeva Aziza	
G'allachilik klasterlarini shakllantirishning zarurati, bosqichlari va faoliyatining xususiyatlari.....	942
Ilmurotov Shavkat Maxsumovich	

Boshqaruv hisobi tizimida budjetlashtirishning nazariy-metodologik jihatlarini.....	949
Urmanova Umida Xakimjanovna	
Пути обеспечения инвестиционной привлекательности коммерческих банков узбекистана на основе зарубежного опыта.....	954
Тилеумуратов Азамат Азатович	
Temir yo'l transportida yo'lovchi tashish faoliyatini rivojlantirish yo'nalishlari.....	959
Ozatbekov Yusupxon Farhod o'g'li	
Mamlakatimizning eksport imkoniyatlari va muammolari.....	964
Ansabxon ZAKIROV	
Цифровизация и прогнозные параметры экспортного потенциала субъектов малого бизнеса.....	967
Мирзахаликов Бобир Бахтиёрович	
Зелёный энергопереход как фактор устойчивого развития энергетики Узбекистана.....	971
Юсупов Ёкуб Рустамович	
Модели и тенденции развития формирующихся финансовых рынков.....	978
Кадирова Хадича Тураевна	
Yashil iqtisodiyot xususiyatlari va rivojlanish omillari.....	983
Israilova Shoiri Turg'unovna	
Davlat moliyaviy nazorati organlarining samaradorligini oshirish yo'nalishlari.....	987
Zuparov Abzaljon Batirjonovich	
Методика расчета устойчивого развития предприятий тэк на основе сводных интегральных индексов.....	991
Г.Ж. Аллаева	
Chet mamlakatlar pensiya tizimining o'ziga xos xususiyatlari.....	995
Tursunov Zohidxo'ja Orifovich	
Davlat fiskal va monetar siyosatining vujudga kelishi.....	1002
Xudaybergenova Nigora Turgunboyevna	
Aksiyadorlik jamiyatlarining innovatsion loyihalarni moliyalashtirishda banklarning rolini oshirish.....	1005
Saidaxmedova Aida Mirzayevna	
Xarajatlar hisobini mxs asosida tan olishning o'ziga xos xususiyatlari.....	1010
Xaydarova Surayyo Nasirdinovna	
Zamonaviy turizm yo'nalishlari yangiliklarini sohaga tadbir etish va turizm bozorini rivojlantirishda aqlli (smart) texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati.....	1016
Sangirov Utkir Xudoyberdiyevich	
Sanoat korxonalarining raqobatdoshligini ta'minlash salohiyati.....	1021
To'raev Sardorbek To'raevich	
Kichik biznes subyektlari faoliyatini innovatsion rivojlantirish omillari.....	1025
Musayev Ozodjon Shavkat o'g'li	
Agrar soha taraqqiyotida xorijiy investitsiyalarning roli.....	1031
Ko'chqarov Fayzullo Abdujabborovich, Mamatov Baxadir Safaraliyevich	
Оценка влияния введения цифровой валюты на денежную сферу.....	1041
Якубова Ш.Ш.	
Importance of staff service quality at uzbek national restaurants in uzbekistan.....	1046
Shodiyona Sanginova	
Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobining asoslari.....	1051
Azizova Zilola Lochin qizi	
Biznes sohasi uchun oliy ma'lumotli boshqaruv kadrlarini sifatli tayyorlash masalalari.....	1057
Shabnam Djumaniyazova	

Hududlarda kichik va o'рта biznesni rivojlantirishda xorijiy tajriba.....	1064
Bozorov Ilyos Isomiddinovich	
To'qimachilik mahsulotlarini xalqaro sifat standartlari asosida yevropa ittifoqiga eksport qilish imkoniyatlari.....	1071
Raximova Moxigul Isroiljanovna	
Natural Language Processing of Cognitive Metaphors in Eco-Marketing	1074
Bakhtiyor Djurakulovich Safarov, Abdusaidova Gulhayo Bakhriddin qizi	
Sug'urta kompaniyalarning investitsion faoliyatining mamlakat iqtisodiyotida tutgan o'rni	1079
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
Investitsiya portfelini shakllantirishda moliyaviy risklarni boshqarishning chiziqsiz modellari	1083
Shirin Zafar qizi Tursunxodjayeva	
Raqamli infratuzilmani rivojlantirish sharoitida soliq qarzdorligini undirish mexanizmining soliq ma'muriyatchiligidagi o'ziga xos xususiyatlari.....	1097
O'taganov Anvar Nurxonovich	
Analysis of factors affecting certification in the production of textile industry products.....	1103
Ergashev Abrorbek Raxmatulla o'g'li	
Organik qishloq xo'jaligini rivojlantirish va uning ijtimoiy-iqtisodiy samarasini oshirish.....	1106
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li	
Professionalarning xalqaro mehnat migratsiyasini tartibga solishning asosiy tamoyillari.....	1117
Kadirova Zulayxo Abdusalimovna	
Mintaqalarda tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirishning moliyaviy asoslari: xorij tajribasi.....	1121
Xoltoyev Mirusmon	
Состояние туристической инфраструктуры Ташкентской области.....	1126
Гаппарова Майрамхон Зафар кизи	
Soliqqa tortish va soliq ma'murchiligi sohasida ma'lumotlarning elektron hujjatdan foydalanish orqali soliq bazasini kengaytirish va samaradorligini oshirish yo'nalishlari.....	1136
Axmedjanov Farrux Karimovich	
Qo'shilgan qiymat solig'ining iqtisodiyotni raqobatbardoshligiga ta'siri tahlili.....	1146
Turdaliyev Eldor Shuxratjon o'g'li	
Soliq qarzdorlik summalarini hamda qarzdorlikni vujudga keltuvshi sabablar tahlili.....	1152
Abdulkarimov Xurmat Matyakubovich	
Kichik korxonalarini rivojlanish ko'rsatkichlari tahlili	1160
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li, Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
Ways to increase sales efficiency	1164
Jabborov Xurshid To'ramurod o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirishning xorij tajribalari.....	1171
Karaev Payzillaxon Yusufxonovich	
Rivojlangan davlatlar byudjeti daromadlarini shakllantirishda bevosita soliqlarning o'rni	1175
Abduraimova Nigora Radjabovna	
Private equity and its role in mergers and acquisitions: a comprehensive overview.....	1179
Mannonov Shahzod Istam Ugli	
Kimyo sanoati korxonalarini faoliyatini rivojlantirishda marketing kommunikatsiyasi strategiyalari.....	1184
D.D. Muminova	
Soliqlarni yig'iluvchanlik darajasi oshirish yo'llari	1189
Sa'dullaev Oybek Turdiali o'g'li, Umrzoqov Jonibek Baxtiyor o'g'li	
The importance of the service sector in increasing population employment and economic analysis of modern types of services.....	1193
Ochilov Akram Odilovich, Khudayorov Azizbek Avaz ugli	

Main accounts related to production activity of nsa (national system of accounts) and their economic – statistical analysis	1199
Matkarimova Intizor Atabayevna	
Iqtisodiy barqarorlikning mohiyati.....	1205
Xusanov Qaxramon Nishonovich	
Mini futbolning innovasion yo‘nalishlari asosida talabalar jamoasini tayyorlash	1210
Davranov.E.O	
Mintaqada transport-logistika tizimi samaradorligini oshirishdagi muammolar va ularni hal qilish yo‘llari	1214
Nargiza Eshqobilova	
Bank moliyaviy aktivlari – qimmatli qog‘ozlar tasnifi.....	1220
Mamarajabov Bobur Abduxakimovich	
Oziq-ovqat mahsulotlarini jahon standartiga moslashtirish orqali iqtisodiy samaradorlikni oshirishda yo‘llari	1224
Ruziyeva Dilobar Isomjonovna	
Sanoat korxonalarida iqtisodiy o‘shishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	1229
Zafar Mirzayev	
Bilvosita soliqlar iqtisodiy mohiyati hamda huquqiy asoslari	1235
Babajanov Davronbek Jumamuratovich	
So‘ngi yillarda soliq ma‘murchiligida amalga oshirilgan islohotlar va uning ijobiy natijalari tahlili.....	1242
Mukimov Botir Mirabzalovich	
Budjet tashkilotlarining moliyaviy audit jarayonlarida ichki audit xizmatining roli	1250
Bo‘ronov G‘anixon Shamsuddinovich	
Banklarni raqamli transformatsiya qilish va raqamli texnologiyalardan foydalanishning xuquqiy asoslarini takomillashtirish.....	1256
Mirpulatova Luiza Mansurovna	
Fiskal va monetar siyosatni muvofiqlashtirish ko‘rsatkichlarini ARIMA modeli asosida prognozlash.....	1265
Hakimov Hakimjon Abdullo o‘g‘li	
Iqtisodiyotda kichik tadbirkorlik sektori tarkibiy tuzilmasining shakllanishi to‘g‘risidagi turli yondashuvlar	1269
Sharipov Kuvondik Baxtiyorovich	
The role of public investments in social services: an empirical analysis of education, healthcare, and infrastructure in Uzbekistan	1274
Muhammad Eid Balbaa	
Factors for ensuring the sustainable growth of human capital	1279
Baxtiyorova Dildora	
Davlat-xususiy sherikchilik asosida investitsiyalarni jalb qilish yo‘nalishlari.....	1284
Amirova Dilshoda Hasan qizi, Ollokulova Feruza Mansurovna	
Oliy talim muassasalari faoliyatining rivojlanish xususiyatlari va ta‘lim xizmatlari turlarining diversifikatsiyalashuvi	1288
Shermuhhammadov Bahromjon Bahodirjon o‘g‘li	
Qishloq xo‘jaligi tarmog‘ida investision jarayonlarning ekonometrik tahlili.....	1294
N.N.Ibragimov	

QISHLOQ XO'JALIGI TARMOG'IDA INVESTISION JARAYONLARNING EKONOMETRIK TAHLILI

N.N.Ibragimov

TATU Qarshi filiali

Logistikada axborot texnologiyalari

Kafedra mudiri

Annotatsiya: Maqolada qishloq xo'jaligi tarmog'ida investision jarayonlarning ekonometrik tahlil keltirilgan. Qishloq xo'jaligi iqtisodiyotiga olib borilayotgan islohotlarni qanday amalga oshirilayotganligi va uning natijalari to'g'risidagi aniqroq ma'lumotga ega bo'lish va ilmiy jihatdan asoslangan xulosa qilish uchun to'rt holat bo'yicha tahlil amalga oshirilgan. Yalpi qishloq xo'jaligi mahsuloti va unga kiritilgan investisiyalar hajmining taqqoslama tahlili amalga oshirilgan. Sohada kadrlar tayyorlash muammolari hamda echimlari ochib berilgan.

Kalit so'zlar: iqtisodiyot, investisiya, innovasiya, qishloq xo'jaligi, agrosanoat majmui, ishlab chiqarish, logistika, qayta ishlash, realizatsiya, boshqaruv.

Abstract: The article presents an econometric analysis of investment processes in the agricultural sector. An analysis was carried out on four cases to find out how the reforms carried out in the agricultural economy are being implemented, and to get more accurate information about its results, as well as to make a scientifically based conclusion. A comparative analysis of the gross agricultural product and the volume of investments invested in it was carried out. The problems and solutions of personnel training in this area are identified.

Key words: Economy, investment, innovation, agriculture, agro-industrial complex, production, logistics, processing, sales, management.

Аннотация: В статье представлен эконометрический анализ инвестиционных процессов в аграрном секторе. Анализ был проведен на четырех кейсах с целью выяснения того, как реализуются реформы, проводимые в аграрной экономике, и получения более точной информации об их результатах, а также для составления научно обоснованного заключения. Проведен сравнительный анализ валового сельскохозяйственного продукта и объема вложенных в него инвестиций. Выявлены проблемы и пути решения подготовки кадров в этой сфере.

Ключевые слова: Экономика, инвестиции, инновации, сельское хозяйство, агропромышленный комплекс, производство, логистика, переработка, сбыт, управление.

KIRISH

Iqtisodiyotni erkinlashtirish va islohotlarni chuqurlashtirishning ustuvor yo'nalishlardan biri iqtisodiyotga investisiyalarni jalb qilish bilan bog'liq. Investisiyalarni jalb etmay, ayniqsa, etakchi tarmoqlarda investisiya ishtirokini kengaytirmay turib, iqtisodiyotda tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirish va modernizatsiyalash, korxonalarini zamonaviy texnika bilan qayta jihozlash hamda raqobatbardosh mahsulot ishlab chiqarishni yo'lga qo'yish mumkin emas. Mamlakatda hozirgi paytda xorijiy investorlar uchun qulay investisiya muhiti yaratilgan. Bu qulayliklar ular uchun yaratilgan turli davlat kafolatlari va imtiyozlarda o'z aksini topgan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Mualliflar E.Sadoulet va A.Janvry[1] asarida qishloq xo'jaligida investisiya tahlili uchun ekonometriya modellari, ayniqsa vaqt qatori, panel ma'lumotlar va regressiya usullarining qo'llanilishini keng ko'rsatib beradilar. Ular investisiyaning hosildorlik, daromad va siyosiy islohotlarga ta'sirini aniqlashda statistik yondashuvlar muhim rol o'ynashini isbotlaydilar. Kitob rivojlanayotgan davlatlarda, xususan agrar sektorda qarorlar qabul qilishda modellashtirish vositalarining samarali qo'llanishi haqida chuqur tahlil beradi.

A.Uzbekov[2] maqolasida O'zbekistonda qishloq xo'jaligi investisiyalarini ekonometriya usullari bilan baholash amaliyoti yoritilgan. Muallif ishlab chiqarish omillari, infratuzilma va davlat qo'llab-quvvatlovining

investisiya hajmlariga ta'sirini panel ma'lumotlar regressiyasi orqali tahlil qilgan. Tahlil natijalari agrar sektorni modernizatsiya qilish uchun investisiya qarorlarini ilmiy asoslash zarurligini ko'rsatadi.

H.Binswanger[3] qalamiga mansub maqolasida investision qaror qabul qilishda fermerlar tomonidan qabul qilinadigan risk va noaniqliklar masalasini ko'taradi. Muallif rural hududlarda investisiya motivlari, daromad kutilmalari va iqtisodiy risklar o'rtasidagi bog'liqlikni ekonometriya metodlari bilan aniqlaydi. Qishloq xo'jaligi sharoitida investision faoliyatni tahlil qilishda statistik usullarning dolzarbligini chuqur asoslaydi.

B.Kadirov[4]ning ilmiy maqolasida O'zbekiston agrar tarmog'ida investision samaradorlikni baholashda qo'llaniladigan ekonometriya modellari, jumladan, ko'p omilli regressiya va VAR modellari asosida amaliy tahlillar berilgan. Muallif investisiya oqimlari, mahsulot chiqarish hajmi va mehnat unumdorligi o'rtasidagi statistik bog'liqlikni empirik dalillar orqali asoslaydi. Shuningdek, u raqamli texnologiyalar asosida qarorlarni optimallashtirishni tavsiya etadi.

Y.Mundlak[5] tadqiqotida agrar ishlab chiqarish va investisiya o'rtasidagi sabab-oqibat munosabatlari aniqlanadi. Muallif endogenlik muammosi va ishlab chiqarish funksiyalarini tahlil qilishda ekonometriya metodlarining nozik jihatlari ko'rsatadi. Qishloq xo'jaligida investision faoliyat ko'plab tashqi omillarga bog'liq bo'lgani bois, statistik modellar orqali bu munosabatlarni o'lchash zarurligi asoslanadi. Bu ish global yondashuvlar uchun muhim manba hisoblanadi.

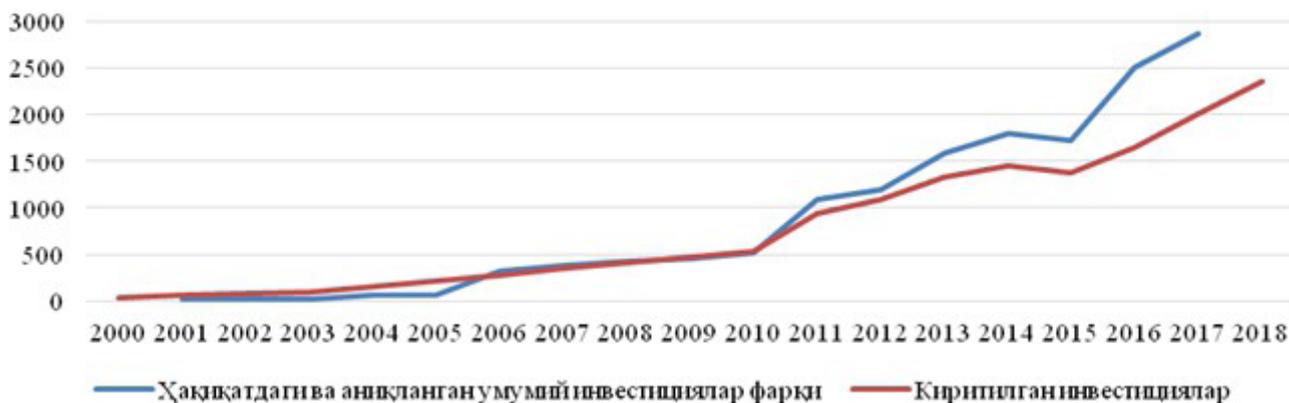
TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot ishlarini amalga oshirishda ilmiy tadqiqot metodologiyasida keng qo'llaniladigan usullardan foydalanildi. Ilmiy tahlil jarayonida ana shu ilmiy tadqiqot usullaridan, xususan, kuzatish, umumlashtirish, guruhlash, taqqoslash, tahlil qilishda esa sintez va tahlil usullaridan keng foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Investisiya dasturlari uzoq muddatga mo'ljallangan bo'lib, unda har bir yil uchun mo'ljallangan chora-tadbirlar alohida ifodalangan. Lekin shunga qaramay kiritilgan investisiyalardan foydalanish darajalarini doimiy tahlillar o'tkazish va xulosalar qilib borish maqsadga muvofiqdir (1-rasm).

Тақсимланган инвестициялар хажми, млрд. сўм

1- rasm. Qishloq xo'jaligi tarmog'iga kiritilgan investisiyalarning ekonometrik tahlil grafigi.¹

O'zbekiston Respublikasining qishloq xo'jaligi iqtisodiyotida investisiyalardan foydalanish holatlarining ekonometrik tahlilining tadqiqot natijalari ko'ra aks etgan rasmdagi ma'lumotlarga asosan ta'kidlash lozimki, 2000 yilda (42.6 mlr. so'm) 19.6 mlr so'm, 2003 yilda (98.5 mlr. so'm) 40.8 mlr so'm va 2010 yilda (531 mlrd. so'm) 53.2 mlrd so'mga qishloq xo'jaligi iqtisodiyotiga haqiqatda kiritilgan investisiyalar hajmining o'zgarishi $R^2=0.9945$ bo'yicha aniqlangan.

$$\text{Yqish. Инв} = -0.4823x^2 + 21.309x - 139.17x + 236.2$$

Model qiymatidan kamaygan bo'lib, bu o'zgarishni qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash sanoatini rivojlantirish hisobidan yalpi ichki mahsulot tarkibida qishloq xo'jaligi mahsulotlar ulushini kamaytirishga qaratilgan vazifalarni izchillik bilan amalga oshirilayotganligidan deb qarash maqsadga muvofiqdir.

1 Ўзбекистон Республикаси Миллий статистика кўмитаси маълумотлари асосида тузилган.

Albatta yuqorida keltirilgan (1) model orqali aniqlangan qiymatda qishloq xo'jaligi iqtisodiyotiga kiritilgan haqiqatdagi investitsiyalar hajmi 2011 yilda (942.5 mlrd. so'm) 144.7 mlrd. so'm, 2012 yilda 1089.2 mlrd. so'm) 108.9 mlrd. so'm, 2013 yilda (1335.6 mlrd. so'm) 246.7 mlrd. so'm, 2014 yilda (1448.4 mlrd. so'm) 348.1 mlrd. so'm, 2015 yilda (1375.5 mlrd. so'm) 343.2 mlrd. so'm, 2016 yilda (1646.4 mlrd. so'm) 671.3 mlrd. so'm, 2017 yilda (2004.3 mlrd. so'm) 884.4 mlrd. so'mga oshganligi aniqlandi. Ushbu holatlar bo'yicha ma'lum bir xulosaga kelish uchun, albatta, jarayonni to'liq o'rganish lozim. Shu ma'noda agrar sohada yaratilgan yalpi qishloq xo'jaligi mahsuloti bo'yicha ham tahlilni o'rganish talab etiladi (2-rasm).

2- rasm. Yalpi qishloq xo'jaligi mahsuloti hajmining o'zgarish dinamikasi.²

2-rasmda ko'rsatilgan ma'lumotlar asosan agrar sohada yaratilgan yalpi qishloq xo'jaligi mahsulotining haqiqatdagi hajmi adevaktligi $R^2=0.9978$ bo'lgan holda

$$\text{Ҳқиш. маҳ} = 6.4777x^3 + 26.825x^2 + 594.257x$$

Model qiymatida 2000 yilda (1387.2 mlrd. so'm) 552.1 mlrd. so'm, 2003 yilda (4083.3 mlrd. so'm) 592.2 mlrd. so'm, 2004 yilda (4615.8 mlrd. so'm) 1248.1 mlrd. so'm, 2005 yilda (5978.3 mlrd. so'm) 465.6 mlrd. so'm, 2010 yilda (16774.7 mlrd. so'm) 1325.2 mlrd. so'm, 2011 yilda (21422.3 mlrd. so'm) 1644.7 mlrd. so'm va 2016 yilda (4786.1 mlrd. so'm) 3140.2 mlrd. so'mga qamaytirilganligi aniqlandi. Ta'kidlash lozimki, albatta (2)-modelda barcha ta'sir etuvchi omillar nazarda tutilmagan hamda hozirgi kun holatidan kelib chiqib aniqlangan. Ammo, 2001 yilda (2104.8 mlrd. so'm) 1026.2 mlrd. so'm, 2002 yilda (3253.3 mlrd. so'm) 462.6 mlrd. so'm, 2007 yilda (9304.9 mlrd. so'm) 1224.1 mlrd. so'm, 2008 yilda (11310.7 mlrd. so'm) 1049.3 mlrd. so'm, 2013 yilda (34201.4 mlrd. so'm) 1804.2 mlrd. so'm va 2017 yilda (69504.2 mlrd. so'm) 446.8 mlrd. so'mga aniqlangan (2) model qiymatidan haqiqatda yaratilgan yalpi qishloq xo'jaligi mahsulotlari hajmi ortganligi aniqlandi. Bu o'z navbatida agrar sohada olib borilgan islohotlar va belgilangan vazifalarni o'z vaqtida izchillik bilan amalga oshirganlikning samarali natijasi deb qarash mumkin.

Qishloq xo'jaligi iqtisodiyotiga olib borilayotgan islohotlarni qanday amalga oshirilayotganligi va uning natijalari to'g'risidagi aniqroq ma'lumotga ega bo'lish va ilmiy jihatdan asoslangan xulosa qilish uchun quyida keltirilgan to'rt holat bo'yicha tahlil o'tkazildi. 1-jadval ma'lumotlariga ko'ra, 1-holat bo'yicha 2002, 2006, 2007, 2008, 2013, 2014, 2015 va 2017 yillarda haqiqatda qishloq xo'jaligiga kiritilgan investitsiya xajmi, tadqiqot asosida aniqlangan (1) model qiymatlariga ko'ra, mos holda yilda 13.2 mlrd. so'm, 42.2 mlrd. so'm, 53.0 mlrd. so'm, 27.2 mlrd. so'm, 246.7 mlrd. so'm, 348.1 mlrd. so'm, 343.2 mlrd. so'm va 884.4 mlrd. so'm ortiq investitsiya kiritilganligi aniqlangan.

Jadvalda keltirilgan 2002, 2006, 2007, 2008, 2013, 2014, 2015 va 2017 yillarda haqiqatda kiritilgan investitsiyalar hisobida qishloq xo'jaligida ishlab chiqarilgan yalpi mahsulot o'zgarishini ilmiy jihatdan aniqlangan (2)- modelli qiymatidan haqiqatda ishlab chiqilgan qishloq mahsuloti hajmi mos ravishda (3253.3 mlrd. so'm) 462.6 mlrd. so'm, (7538.8 mlrd. so'm) 571.2 mlrd. so'm, (9304.9 mlrd. so'm) 1224.1 mlrd. so'm, (11310.7 mlrd. so'm) 1049.3 mlrd. so'm, (34201.4 mlrd. so'm) 1804.4 mlrd. so'm, (36957.8 mlrd. so'm) 441.8 mlrd. so'm, (42280.4 mlrd. so'm) 685.7 mlrd. so'm va (69504.2 mlrd. so'm) 446.8 mlrd. so'mga ortgan. (1-jadval).

² Ўзбекистон Республикаси Миллий статистика қўмитаси маълумотлари асосида тузилган.

1- jadval. Ekonometrik model, natijalari bilan haqiqatdagi yalpi qishloq xo'jaligi mahsuloti va unga kiritilgan investitsiyalar hajmining taqqoslama jadvali (mlrd. so'm hisobida)

	Yil	Yalpi qishloq xo'jaligi mahsuloti	Kiritilgan investitsiya	Model bo'yicha hisoblangan mahsulot qiymati	Model bo'yicha hisoblangan investitsiya qiymati	Haqiqatdagi va aniqlangan mahsulot qiymatlari farqi	Haqiqatdagi va aniqlangan umumiy investitsiyalar farqi
1- holat	2002	3255.3	102.2	2792.7	89.1	462.6	13.2
	2006	7538.8	164.4	6967.6	122.2	571.2	42.2
	2007	9304.9	200.9	8080.8	147.9	1224.1	53
	2008	11310.7	261.2	10261.4	234	1049.3	27.2
	2013	34201.4	1335.6	32397	1088.9	1804.4	246.7
	2014	36957	1448	36515.2	1099.9	441.8	348.1
	2015	42280.4	1375.5	41594.7	1032.3	685.7	343.2
	2017	69504.2	2004.3	69057.4	1119.9	446.8	884.4
2- holat	2000	1387.2	42.6	1939.3	62.2	-552.1	-19.6
	2003	4083.3	98.5	4675.5	139.3	-592.2	-40.8
	2004	4615.8	113.6	5863.9	150.3	-1248.1	-36.7
	2010	16774.7	531	18099.9	584.2	-1325.2	-53.2
3- holat	2005	5978.3	138.2	6443.9	134.2	-456.6	4
	2009	13628.6	385.9	13668	384.8	-39.4	1.1
	2011	21422.3	942.5	23067	797.8	-1644.7	144.7
	2012	27164.2	1089.2	27971.1	980.3	-806.9	108.9
	2016	47486.1	1646.4	50626.3	975.1	-3140.2	671.3

Bu, esa o'z navbatida tarmoqqa kiritilgan investisiyadan samarali foydalanganligini ko'rsatadi.

1-holat bo'yicha ta'kidlash lozimki 2000 yilda (42.6 mlrd. so'm) 19.6 mlrd.so'm, 2003 yilda (98.5 mlrd. so'm) 40.8 mlrd.so'm, 2004 yilda (113.6 mlrd.so'm) 36.7 mlrd.so'm va 2010 yilda (531 mlrd. so'm) 53.2 mlrd.so'mga aniqlangan (1) model qiymatidan haqiqatda qishloq xo'jaligiga kiritilgan investisiya hajmi kamaygan bo'lib, bu, albatta, tarmoqda yalpi mahsulot ishlab chiqarishga o'z ta'sirini ko'rsatgan. Natijada haqiqatda ishlab chiqarilgan yalpi qishloq xo'jaligi mahsuloti aniqlangan (2)-model qiymatlaridan 2000 yilga (1387.2 mlrd. so'm) 552.1 mlrd so'm, 2003 yilga (4083.3 mlrd. so'm) 592.2 mlrd so'm, 2004 yilga (4615.8 mlrd. so'm) 36275 mlrd so'm va 2010 yilga (16774.7 mlrd. so'm) 53.2 mlrd so'm kamayishiga olib kelgan. 2-holat 2005 yilda (138.2 mlrd. so'm) 4.0 mlrd so'm, 2009 yilda (385.9 mlrd.so'm) 1.1 mlrd so'm, 2011 yilda (942.5 mlrd. so'm) 144.7 mlrd so'm, 2012 yilga (1089.2 mlrd. so'm) 108.9 mlrd so'm va 2016 yilda (1646.4 mlrd. so'm) 672.3 mlrd so'm haqiqatda (1)-model qiymatidan ko'p miqdorda investisiya kiritilgan bo'lsa-da, natija aksincha, 2005 yilda (5978.3 mlrd. so'm) 465.6 mlrd so'm, 2009 yilda (13628.6 mlrd. so'm) 39.4 mlrd so'm, 2011 yilda (21422.3 mlrd. so'm) 1644.7 mlrd so'm, 2012 yilda (27164.2 mlrd. so'm) 806.9 mlrd so'm va 2016 yilda (47489.1 mlrd. so'm) 3140.2 mlrd so'm miqdorida kam yalpi qishloq xo'jaligi mahsuloti ishlab chiqarilgan.

Yuqoridagi ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, agrar sohaga yo'naltirilayotgan investisiyalar miqdori bu sohani tubdan modernizatsiyalash uchun etarli emas. Buning uchun esa tarmoqning investisiya salohiyatini rivojlantirish, investision muhit jozibadorligini oshirish, tavakkalchilik xavf-xatarlarini pasaytirish mexanizmini o'zida mujassamlashtirgan agrar investisiya siyosati ishlab chiqilmog'i lozim.

Bugungi kunda soha uchun kadrlar tayyorlashda bir qancha echimini kutayotgan muammolar mavjud. Mazkur muammolarni bartaraf etish maqsadida quyidagi vazifalarni bajarish taklif etilmoqda:

- Agrosanoat majmui uchun zamonaviy texnika va texnologiyalar, shu jumladan, "aqli qishloq xo'jaligi", raqamli innovasion texnologiyalar va axborot tizimlarini qo'llay kadrlarni tayyorlash tizimini yaratish;
- Agrar sohada olib borilayotgan keng qamrovli chora-tadbirlarning samaradorligini oshirishga, qishloq xo'jaligi tarmoqlaridagi mavjud dolzarb muammolarni hal etishga qaratilgan ta'lim jarayonini tashkil etish;
- Agrosanoat majmui rahbar va mutaxassis kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish uchun davriy ravishda o'quv-amaliy seminarlarni tashkil etish;
- Agrosanoat majmui uchun kadrlar tayyorlaydigan ta'lim muassalarida zarur o'quv-uslubiy va moddiy-texnik bazani yaratish;
- Agrosanoat majmui tizimidagi boshqaruv kadrlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish uchun malakaviy amaliyot va stajirovkalarni tashkil etish;
- Ta'lim jarayonini zamonaviy usullarda sifatli tashkil etish

Biroq, bizning nazarimizda, bunday tashabbuslar hali ham kadrlar sifatini oshirish jarayoniga sezilarli ta'sir ko'rsatmaydi. Agrosanoat majmuasiga bitiruvchilarni jalb etishga mo'ljallangan dasturlarni ishlab chiqish, axborot infratuzilmasini rivojlantirish, mavjud to'siqlarni bartaraf etish, shahar va qishloqlar aholisi daromadlari o'rtasida tengsizlik muammosini hal etish, bu borada amalga oshirilishi kerak bo'lgan ulkan sa'y- harakatlar ham zarur. Har qanday sohada bo'lgani kabi agrosanoat majmuida faoliyat olib borayotgan xodimlarda doimo o'z ustida ishlash, o'z-o'zini tarbiyalash va o'zlashtirish istagini uyg'otish, yangi bilimlarni yoshidan qat'iy nazar o'zlashtirishga bo'lgan istakni tarbiyalash ham muhim hisoblanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mamlakatni iqtisodiy rivojlantirishga qaratilgan uzoq muddatli strategik maqsadni amalga oshirishning mohiyati mustaqillikning dastlabki kunlaridan boshlab va O'zbekistonning jahon bozorida raqobatbardoshligini oshirish, mavkeini mustahkamlashga yo'naltirilgan tarkibiy o'zgarishlar hamda yuksak texnologiyalarga asoslangan zamonaviy tarmoqlar va ishlab chiqarish sohalarini jadal rivojlantirish siyosatini asosiy ustuvor yo'nalish sifatida davom ettirishni taqozo etadi. Qishloq xo'jaligida iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish va erkinlashtirish sharoitida fermer xo'jaliklarining ustuvor rivojlanishini ta'minlash hamda soha uchun raqobatbardosh kadrlar tayyorlash tizimini yo'lga qo'yish orqali tarmoq barqarorligiga erishish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Sadoulet, E., & de Janvry, A. (1995). Quantitative Development Policy Analysis. Johns Hopkins University Press.
2. Узбеков, А. Б. (2022). "Қишлоқ хўжалигида инвестиция жараёнларини моделлаштиришнинг долзарб масалалари". Иқтисодиёт ва Инновацион Технологиялар, №3.
3. Binswanger, H. P. (1980). Attitudes Toward Risk: Experimental Measurement in Rural India. American Journal of Agricultural Economics, 62(3), 395–407.
4. Кадиров, Б. Б. (2021). "Қишлоқ хўжалиги инвестицияларининг самарадорлигини баҳолашда эконометрия ёндашувлари". Молиявий Ҳисобот, №6.
5. Mundlak, Y. (1988). Endogeneity of Agricultural Production Functions: The Israeli Case. European Economic Review, 32(1), 75–91.

6. Nusriddinovich, i. N., & ilhomkhojayevna, a. N. (2022). Cyber threats, vulnerabilities and risks in economic sectors. *Galaxy international interdisciplinary research journal*, 10(9), 139-140.248
7. Yusupovna, Muxammadiyeva Yulduz. „Qashqadaryo viloyati salohiyatini iqtisodiy tahlili.“ *journal of universal science research* 1.11 (2023): 371-374.
8. Ibragimov, n., amirov, a., & abduraxmanov, v. (2022). Axborot tizimlarining tahdidga zaifligi. *Zamonaviy dunyoda amaliy fanlar: muammolar va yechimlar*, 1(28), 15-18.
9. Ibragimov, n. N. (2021, april). An imitation model of the development of public utilities. In *archive of conferences* (vol. 19, no. 1, pp. 18-20).
10. Ibragimov, n. N. (2021, april). Empirical modeling of public utilities. In *archive of conferences* (vol. 18, no. 1, pp. 19-20).
11. Ibragimov, n. N. (2021, april). Econometric modeling of public utilities. In *archive of conferences* (vol. 20, no. 1, pp. 54-55).

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 8

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Ei.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

